



ORIMATTILAN KAUPUNKI

22.3.2024

Lapsivaikutusten arviointi varhaiskasvatus, päiväkoti Lilliputti ja perhepäivähoidon varakoti Peukaloiset



Yleistä

Päiväkoti Lilliputissa on kuluvana toimintavuonna 2023-2024 kaksi lapsiryhmää, joissa on yhteensä 33 lasta. Päiväkodissa ei ole viime vuosina järjestetty esiopetusta. Päiväkodin tiloissa toimii myös perhepäivähoidon varakoti Peukaloiset, jonne perhepäivähoidossa olevat lapset siirtyvät perhepäivähoitajan suunniteltujen työajantasausvapaiden ja vuosilomien ajaksi tai myös äkillisen työesteen sattuessa. Varakotia on käyttänyt noin 36 lasta vuorollaan. Toimipaikassa on ollut yhteensä 10 työntekijää, joista 2 varhaiskasvatuksen opettajaa ja 4 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa sekä 1 tuen resurssin lastenhoitaja. Varakodissa on työskennellyt 1 lastenhoitaja ja 1,5 perhepäivähoitajaa. Päiväkoti Lilliputin johtajan työalueeseen on kuulunut lisäksi Koivikon päiväkotia ja tammikuusta alkaen kunnalliset perhepäivähoitajat. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut on järjestetty.

Mitoitus ja täyttöaste

Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksen mitoituksista ohjeistaa varaamaan henkilöstöä tietyssä suhteessa sekä alle että yli 3-vuotiaita varten. Tuen resurssin henkilökuntaa ei lasketa mitoituksiin. Varakoti Peukaloisissa käytetään perhepäiväkodin mitoituksista säädettyä asetusta ja se poikkeaa päiväkotien mitoituksista edellyttäen keskimäärin enemmän henkilöstöä yhtä paikalla olevaa lasta kohden. Henkilökunnan lukumäärän sijasta tarkempi oikeasuhtaisen resursoinnin tarkastelutapa on täyttöaste. Päiväkodin täyttöaste kuvaa paikoilla olevien lasten osuutta mitoituksessa olevan henkilöstömäärän mahdollistamasta enimmäismäärästä lapsia. Päiväkoti Lilliputin täyttöaste oli tammikuussa 2024 95%.



Päiväkoti Lilliputin aukioloaika 2023-2024 on ollut laaja 6.00-17.00 ja se on perustunut huoltajien tarvitsemiin välttämättömiin työaikatauluihin. Päivittäiseen aukioloaikaan vaikuttavat tarpeet tarkistetaan huolellisesti ja aukioloaika pyritään pitämään mahdollisimman lyhyenä. Koulun loma-aikoina päiväkoti on ollut suljettuna ja tarvittava varhaiskasvatus on järjestetty Keskustan alueella.

Palveluverkko

Lapsivaikutusten arviointia tehdessä on tärkeää, että palveluverkkoa koskevissa päätöksissä tulisi kyetä löytämään lasten ja perheiden näkökulmasta mahdollisimman pitkäkestoisia ratkaisuja. Kaupungin taloudellinen tilanne vaatii palveluverkon tarkastelua taloudellisesta näkökulmasta. Palveluverkkoselvityksen ohessa tehtävässä lapsivaikutusten arvioinnissa on kuultu lapsia, huoltajia, henkilöstöä, opiskeluhuoltopalvelujen henkilöstöä sekä muita sidosryhmiä koskien lakkauttamista ja siitä seuraavia vaikutuksia. Varhaiskasvatuksen palveluverkon kokonaisuus muodostuu sekä kunnallisesta että yksityisesti järjestetystä varhaiskasvatuksesta.

Vuosien 2019-2020 aikana tehdyn palveluverkko/kouluverkkosuunnitelmassa on päätetty luopua päiväkoti Lilliputista samalla kun Myllylän ja Peltolan päiväkotitiloja laajennetaan. Peltolan päiväkodin vanhan osan mennessä käyttökieltoon korvaavia tiloja otettiin Koivikon kiinteistöstä. Peltolan päiväkodin hankesuunnitelmasta kaupunginhallitus hyväksyi 19.12.2022 (§ 490) vaihtoehdon, jonka mukaan Peltolan vanha osa puretaan ja uudempaan osaan tehdään käytön kannalta välttämättömät tilamuutokset. Lisäksi Koivikkoon tehdään tilamuutoksia kahden päiväkotiryhmän tarpeisiin. Palveluverkon suunnittelua ohjaavien periaatteiden (6.6.2022) mukaan varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut tulee jatkossa tuottaa riittävän kokoisissa yksiköissä: Varhaiskasvatusyksiköissä (päiväkodit) tulee olla vähintään 2 ryhmää / 42 lasta ja keskustassa väh. 7 ryhmää / n. 150 lasta.



Vuoden 2024 talousarviossa päiväkotit Lilliputille ja perhepäivähoidon varakoti Peukaloisille ei varattu enää toimintavaroja 1.8.2024 alkaen. Varhaiskasvatuspalveluissa valmistelutoimia on ollut välttämätöntä tehdä ajoissa. Esimerkiksi henkilöstöä on kuultu 30.10.2023 ja huoltajilta on pyydetty siirtohakemukset jo vuodenvaiheessa 2023/2024. Keskustan alueen tilankäytön ja paikkasuunnittelun prosessi on käynnistetty vuoden 2024 alusta lukien ennakoiden tulevaa lakkautuspäätöstä. Lapsivaikutusten arvioinnin uudelleen valmistelun osalta tiedonkeruuta syvennettiin vielä monialaisen tiedon pohjalta ja myös siltä osin, mitä seikkoja huoltajat pitävät tärkeimpinä lapsen siirtyessä uuteen päiväkotiin.

Ikäluokkien koko 2018 syntyneiden ja sitä nuorempien lasten osalta ei ole enää voimakkaasti pienentynyt ja tilannetta seurataan. Lasten kokonaismäärän ohella palvelun tarvetta määrittää varhaiskasvatukseen osallistumisaste, joka on ollut Orimattilassa on ollut 78% asettuen Päijät-Hämeen keskiarvoon. Osallistumisasteen arvioidaan valtakunnallisesti nousevan kaikkein pienimpien lasten osalta.ⁱ Alla olevassa taulukossa on kuvattu osallistumisasteen nousu Orimattilassa ikäluokittain vuodesta 2021 vuoteen 2023, jossa myös pienimpien lasten osallistumisen kasvu näkyy.

	2021		2023
	% osallistuu ikäluokasta		% osallistuu ikäluokasta
6v	97		99
5v	90		93
4v	84		84



3 v	77		83
2v	65		75
1v	35		36
yht.	75		78

Alle 3-vuotiaiden lasten osallistumisasteen nousu on merkittävä kustannustekijä tilankäytön ohella, sillä henkilöstöä tulee varhaiskasvatuksen mitoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen vuoksi varata myös suhteessa enemmän. Keskustan ja Pennalan alueen palvelutarve edellyttää jatkuvaa seurantaa ja varautumista myös mahdolliseen palvelutarpeen kysynnän kasvuun ja tilahaasteisiin. Myös tilojen sisäilmaturvallisuus on otettava huomioon ja ennakoitava mahdollisia väistötilatarpeita.

Päiväkodin kustannustehokkuus

Vertikal Oy on selvittänyt varhaiskasvatuspalveluiden tilaa ja raportti esiteltiin talouden tasapainotustyön varhaiskasvatuksen alatyöryhmälle 30.1.2024. Raportilla selvitettiin toimipaikkakohtaiset suoritehinnat, neliöt/lapsi ja skenaario palvelutarpeesta sekä lyhyt analyysi varhaiskasvatuspalveluiden tilanteesta, perustuen tilikauteen 2023. Päiväkoti Lilliputin suoritehintana oli 15 938€/lapsi/v.

Kustannustehokkaimmat suoritehinnat Keskustan alueella, kuten Myllylän päiväkodin 12 311€. Päiväkoti Lilliputissa oli tilaa 11,4 neliötä lasta kohden ja Myllylän päiväkodissa 7,5. Päiväkoti Lilliputin tilat ovat neliömäärästään huolimatta toimintaa ajatellen vanhentuneet ja erittäin epäkäytännölliset. Mikäli päiväkotia jatkaisi tulisi tiloja remontoida mittavasti ja investoida myös piha-alueeseen.



Varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstöä joudutaan sijoittelemaan päivittäin ryhmien ja toimipaikkojen välillä. Samanaikaisesti on huolehdittavana sekä riittävä mitoitus että kustannustehokas resursointi. On tavallista, että henkilöstöä on akuutisti pois toisaalla ja samanaikaisesti lapset ovat paikalla tai toisinpäin. Päivittäin muuttuvat työtilanteiden järjestely vie suurimman osan päiväkodin johtajien työajasta. Tämä tarkoittaa suunniteltujen työvuorojen muuttamista aukioloaikoja vastaavasti, henkilöstön sijoittelua uudelleen ja sijaistyövoiman hankintaa. Muutostilanteet kuormittavat henkilöstöä, keskeyttävät lapsiryhmässä suunnitellun toiminnan jatkuvuuden henkilöstön siirtyessä toisaalle sekä vaikuttavat lapsi - aikuinen välisten suhteiden pysyvyyteen kuormittaen näin myös lapsia. Pieni päiväkotiki on merkittävästi haavoittuvampi muutostilanteissa kuin isompi päiväkotiki ja jo yhden työntekijän akuutti poissaolo esimerkiksi päiväkodin avaus- tai sulkuvuorosta tarkoittaa äkillistä muutosta muiden työvuoroihin, työvoiman vajeesta keskellä päiväkotipäivää sekä muita lukuisia päivittäisen toiminnan muutoksia. Isomman päiväkodin kokonaishenkilöstömäärä, tiheämpi työvuoroporrastus sekä sujuvamat henkilöstön siirtymät ryhmien välillä tasaavat puolestaan merkittävästi äkillisten muutosten vaikutusta sekä henkilöstöön että lapsiin.

Varhaiskasvatuspalveluiden laatua kehitetään kaikissa toimipaikoissa

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen 2023 tekemän selvityksen mukaan laajojen varhaiskasvatusyksikköjen johtajien työaika kului arvioinnin perusteella pääosin päivittäisjohtamiseen, työvuorosuunnitteluun ja sijaisten hankintaan. Työ kertaantuu, kun päiväkodin johtajalla on useita johdettavia toimipaikkoja ja aika on pois laadun ja toimintakulttuurin kehittämisestä. Päiväkodin johtajat, joilla oli paljon henkilöstöä ja monta eri toimipaikkaa arvioivat selvityksen mukaan muita useammin, ettei heidän johtamiskokonaisuutensa ollut hallittavissa.ⁱⁱ

Vain laadukas varhaiskasvatus tuottaa lapselle hyvinvointia. Tämä edellyttää myös kelpoista, koulutettua ja työtapaansa reflektointia henkilöstöä. Varhaiskasvatuksen laadun arviointia ja jaettua vastuuta systemaattisen kehittämisen kivijalkana on vahvistettu niin itsearviointiin



kuin ulkoisen observoinnin keinoin kaikissa kunnallisen varhaiskasvatuksen yksiköissä. Nykytila-analyysiin (2023) perustuen keskeiseksi kehittämiskohteeksi on 2023-2024 valittu aikuisen aktiivinen leikkiä ja lapsen oppimiskokemuksia rikastuttava ja laajentava rooli. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) Valssi-arviointi on toteutettu marras-maaliskuun aikana.

Toteutus

Selvityksessä hyödynnetään seuraavia tiedonkeruita

Toimiala/taho	Vastuuhenkilöt: tiedonkeruu	Aikataulu	Miten
Päiväkodin huoltajat	varhaiskasvatusjohtaja	1.-10.3.	Sähköinen huoltajakysely
Päiväkodin lapset	päiväkodin johtaja	viikko 10	Sadutus, piirustukset, teema: toivepäiväkoti
Päiväkodin henkilöstö	päiväkodin johtaja	viikot 8-10	Näkemykset lapsen hyvinvointiin ja henkilöstön työhyvinvointiin.
Erytisvarhaiskasvatus	konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja	viikot 8-10	Näkemykset lapsen kasvun ja oppimisen tukeen
Opetuksen järjestäjän opiskeluhuollon monialainen ohjausryhmä	opetuspäällikkö, vs. varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö, konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja	15.3.	Lausunto ja ryhmätyöskentely
Orimattilan LAPE-ryhmä	sivistysjohtaja, opetuspäällikkö, varhaiskasvatusjohtaja	20.3.	työpaja ja koonti
Päiväkotien vanhempainyhdistykset	varhaiskasvatusjohtaja kirjaamo	helmi-huhtikuu	Lausunto 10. 4. mennessä
Varhaiskasvatuspalvelut	varhaiskasvatusjohtaja	viikot 8-10	Näkemykset palvelualueen kokonaisresurssiin



Lasten kuuleminen

Lapset piirsivät ja kertoivat toivepäiväkodista (liite 1)

Piirustuksissa ja keskustelussa painottuu lapsilla fyysinen ulko- ja sisäympäristö sekä tekeminen. Kaverisuhteet, eivätkä aikuiset nousseet keskustelussa esille. Keskusteltaessa toisella kerralla tilanteesta, että emme olisi Lilliputissa, vaan jossain uudessa päiväkodissa, lasten toiveet kaverille olivat, että kaverit olisivat tuttuja, ei ilkeitä ja lueteltiin nykyisiä kavereita nimeltä. Aikuisten osalta toiveita oli, että olisi hyviä aikuisia, antaisi meille hyvää ruokaa, leikkisi meidän kanssamme, tekee kivoja asioita ja lueteltiin aikuisia nykyisestä päiväkodista.

Huoltajien kuuleminen

Päiväkoti Lilliputin huoltajia tiedotettiin lokakuussa 2023 talousarvion valmisteluun liittyvästä lakkauttamisaikeesta. Tiedotteessa kerrottiin, että lapsiryhmien tarvitsemia tiloja keskitetään muihin yksiköihin Keskustan alueella. Perhepäivähoidossa olevien lasten huoltajat saivat myös vastaavan tiedon varakotia koskien. Päiväkoti Lilliputin huoltajia pyydettiin tekemään lapsensa siirtohakemus tammikuun 2024 aikana.

Päiväkoti Lilliputin ja perhepäivähoidossa olevien lasten huoltajia tiedotettiin uudelleen 1.3.2024, että lakkauttamispäätöksen käsittely siirtyi 6.5. kaupunginvaltuuston kokoukseen. Samassa yhteydessä kerrottiin, että saapuneisiin siirtotoiveisiin voidaan vastata ja paikat kyetään myöntämään jostain huoltajan esittämästä kolmesta eri vaihtoehdosta. Huoltajia informoitiin, että päätökset paikoista viivästyvät ja ne voidaan antaa kaupunginvaltuuston käsittelyn jälkeen. Vanhempainilta on sovittu pidettäväksi toukokuun lopussa.




Samassa 1.3. päivätyssä tiedotteessa kerrottiin mahdollisuudesta jättää lausunto kaupungin kirjaamoon 10.4. mennessä ja myös vastata kyselyyn. Kyselyssä päätettiin keskittyä kysymyksiin, joilla voidaan ajatella olevan merkitystä Lilliputin lakkautuspäätöksen jälkeen. Kysymyksissä tiedusteltiin, miten tiedottamisessa on onnistuttu sekä millaisia asioita huoltajat pitävät tärkeimpinä lapsen siirtyessä uuteen päiväkotiin tai tullessa varahoitopaikkaan. Kysely oli avoinna 1.-10.3.2024

Kyselyyn saapui 9 vastausta, vastausprosentti oli erittäin matala jääden noin 13 prosenttiin. Vain puolet vastaajista koki saaneensa riittävästi tietoa, päiväkoti Lilliputin ja varakoti Peukaloisten lakkauttamissuunnitelmasta.

1. Olemme tiedottaneet päiväkoti Lilliputtia (Annit ja Tiitiäiset) koskevista suunnitelmista ja prosessin etenemisestä. Valitse alta oletko saanut asiasta mielestäsi riittävästi tietoa syksyn ja kuluvan talven aikana?

[Lisätietoja](#)

 kyllä	4
 en	3





2. Olemme tiedottaneet varakoti Peukaloisia (perhepäivähoito) koskevista suunnitelmista ja prosessin etenemisestä. Valitse alta oletko saanut asiasta mielestäsi riittävästi tietoa syksyn ja kuluvan talven aikana?

[Lisätietoja](#)

- kyllä 4
- en 4

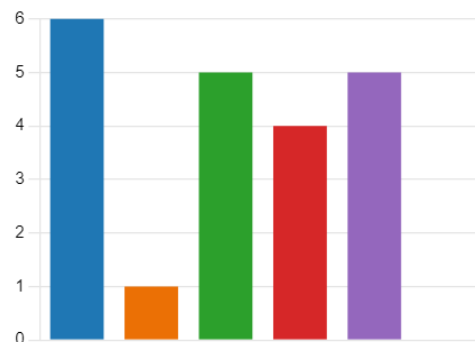


Vastanneet huoltajat pitävät kaikkein tärkeimpänä lapsen tutustumismahdollisuuksia, huoltajan ja lapsen kohtaamaa lämmintä vuorovaikutusta aloitettaessa uudessa päiväkodissa ja tietoa lapsen ensimmäisten päivien sujumisesta.

3. Valitse mielestäsi tärkeimmät asiat, joiden pitää toteutua lapsen aloittaessa uudessa päiväkodissa, voit valita 3 tärkeintä

[Lisätietoja](#)

- Lapsi pääsee tutustumaan uutee... 6
- Huoltaja pääsee tutustumaan u... 1
- Huoltajien ja lapsen kohtaama l... 5
- Aloitusta tukeva tiedonsiirto, ku... 4
- Huoltajat saavat tietoa lapsen e... 5
- Muu 0



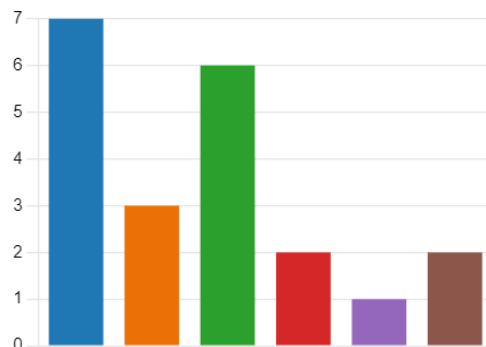


Perhepäivähoidon varahoitopaikkaan halutaan myös tutustua ennalta ja lapsen sekä huoltajan kohtaamaa lämmintä vuorovaikutusta arvostetaan.

4. Perhepäivähoidon varahoito tullaan järjestämään 1.8. 2024 alkaen pääsääntöisesti päiväkodeissa. Valitse mielestäsi tärkeimmät asiat varahoidon onnistumiseksi, voit valita 3 tärkeintä.

[Lisätietoja](#)

● Lapsi pääsee tutustumaan uutee...	7
● Huoltaja pääsee tutustumaan u...	3
● Huoltajien ja lapsen kohtaama l...	6
● Riittävä tiedonsaanti varahoidosta	2
● Perhepäivähoitajan yhteistyö var...	1
● Muu	2



Johtopäätökset

Kyselyyn vastasi n. 13% huoltajista. Puolet heistä ei ollut mielestään saanut riittävästi tietoa. Tiedotteet jaettiin varhaiskasvatuksen sähköisen järjestelmän, jota huoltajien toivotaan seuraavan, kautta. Tiedotteet tulostettiin myös päiväkodin eteistiloihin ja henkilöstö kertoi asiasta myös suullisesti. Voidaan olettaa, että sähköisten tiedotteiden seuraaminen tai tiedon poimiminen viestitulvasta, on vaikuttanut saatuun kyselytulokseen. Huoltajien esiin nostamat näkökulmat lapsen arjen muuttuessa ovat tärkeitä. Varhaiskasvatuksessa sovitut tutustumis- ja yhteistyökäytännöt vastaavat huoltajien toiveisiin ja mahdollistavat lapselle onnistuneen siirtymän.



Varhaiskasvatuksen henkilökunta käy paljon keskusteluita huoltajien kanssa, kohtaamisia on päivittäin. Henkilökunta nostaa esiin (liite 1) perheiden hämmennyksen asian palautuessa vielä valmisteluun vaiheessa, jossa ennakoivat toimet kuten siirtohakemukset ovat olleet jo pitkällä. Tieto uudesta varhaiskasvatuspaikasta viivästyy ja tämä kuormittaa henkilökunnan näkemyksen mukaan perheitä.

Henkilöstön kuuleminen

Päiväkoti Lilliputin henkilöstölle järjestettiin 30.10. 2023 palaveri, jossa olivat paikalla myös päiväkodin johtaja ja varhaiskasvatusjohtaja. Tilaisuudessa oli mahdollisuus esittää näkökulmia ja kysymyksiä Lilliputin lakkauttamiseen liittyen. Henkilöstö kuvasi tunnelmiaan myös helpottuneiksi, sillä Lilliputin lakkauttamista oli jo varsin kauan odotettu. Henkilökunta esitti myös toiveitaan sisäiseen hakuun liittyen ja että lakkautuvien yksiköiden henkilökunnan sijoittuminen huomioitaisiin ennen muiden mahdollisten sisäisten siirtotoiveiden toteuttamista.

Varhaiskasvatuksen vakinaisen henkilöstön sisäinen haku oli avoinna ajalla 29.1.-9.2.2024 ja ne tuli osoittaa suoraan varhaiskasvatusjohtajalle. Tavoitteena oli tasalaatuinen henkilöstörakenne, kuten riittävä määrä varhaiskasvatuksen opettajia kaikissa toimipaikoissa. Henkilöstön sijoittuminen työstettiin varhaiskasvatusjohtajan ja päiväkodin johtajien yhteistyönä, ottaen huomioon myös esitetyt toiveet. Tieto uudesta toimipaikasta annettiin jo talvilomaviikkoon mentäessä. Henkilöstöltä kerätyn lisätiedon perusteella prosessissa myös osin onnistuttiin. Varsinaisen lakkautuspäätöksen siirtymistä myöhempään ajankohtaan kritisoitiin ja se aiheuttaa myös epävarmuutta työolosuhteisiin, sillä valmistelua ja ajatusten työstöä on tehty ennakoiden jo syksyn ja talven aikana.

Päiväkoti Lilliputin johtajaa ja henkilökuntaa pyydettiin myös esittämään näkemyksensä lapsen hyvinvoinnin tekijöihin muutoksessa (liite 1).

Lisäksi heitä pyydettiin vapaamuotoisesti kuvaamaan sekä mahdolliset myönteiset että kielteiset vaikutukset työolosuhteisiin ja



työhyvinvointiin esitetystä muutoksesta. Päiväkodin johtaja toimitti aineiston (liite 1) varhaiskasvatusjohtajalle 7.3. Henkilöstön näkemykset lapsivaikutuksista on tiivistetty taulukkoon päätösvaihtoehtojen hyödyistä ja haitoista.

Monialainen kuuleminen

Opiskeluhuollon monialainen ohjausryhmä toteutti lakkauttamisesitysten vaikutuksiin liittyvän verkkotyöskentelyn 27.2-15.3. 2024. Lisäksi Orimattilan LAPE-työryhmässä pidettiin työpaja aiheeseen liittyen 20.3. 2024.

Opiskeluhuollon monialaisen ohjausryhmän lausunto kohdentuu esioppilaisiin ja Orimattilan LAPE- työpajan näkemykset laajemmin varhaiskasvatusikäisten lasten ja lapsiperheiden vaikutusarviointiin. Lilliputissa ei ole järjestetty esiopetusta.

Kasvun ja kehityksen yksilöllinen tukeminen

Varhaiskasvatuspalveluilla on sovitut yhteistyökäytännöt lastenneuvolan, lastensuojelun, kasvatus- ja perheneuvolan ja muiden sosiaalitoimen palvelujen kanssa. Yhteistyökäytännöt toteutuvat varhaiskasvatuspaikasta riippumatta. Varhaiskasvatuksessa lapsen tuki rakentuu lapsen yksilöllisiin tarpeisiin vastaamisesta sekä yhteisöllisistä ja oppimisympäristöihin liittyvistä ratkaisuista. Lapsen tuesta on säädetty varhaiskasvatuslaissa ja se on kuvattu paikallisella tasolla Orimattilan varhaiskasvatussuunnitelmassa. Esioppilaan tuen järjestelyt on kuvattu esiopetuksen opetussuunnitelmassa.

Monialaisesta näkökulmasta nivelvaiheeseen varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja edelleen perusopetukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota tutustumisen, ryhmäytymisen ja muun jatkuvuuden vuoksi. Mahdollinen koulujen ja päiväkotien lakkautus ja siihen liittyvä



keskustelu niin kotona, kouluissa kuin julkisestikin voi aiheuttaa epävarmuuden ja turvattomuuden tunnetta lapsissa. Eri toimijoiden tulee kiinnittää huomiota keskustelujen sävyyn ja sisältöön lasten ollessa paikalla. Aikuisten on tärkeää olla turvallisia, kuuntelevia ja ratkaisukeskeisiä.

Vapaa-aika ja osallistuminen

Orimattilan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman läpileikkaavat toimintaperiaatteet ovat yhdenvertaisuus, kumppanuus ja oikea-aikaisuus. Kaupungin hyvinvointityötä tehdään varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiossa ja nuorisotyössä. Lisäksi hyvinvointityöhön kuuluvat kulttuuri-, kirjasto-, ja museopalvelut, seurakunta, järjestöt ja sosiaalityö. Mahdollisuudet näiden palvelujen käyttöön ovat olemassa varhaiskasvatuspaikasta riippumatta. Palveluita on keskitetty Orimattilan keskusta. Koulutilojen yhteisöllinen iltakäyttö on koulu- ja lukuvuosisidonnaista. Seurat ja järjestöt käyttävät tiloja resurssien ja mahdollisuuksien mukaan. Varhaiskasvatuspaikkojen parhaalla mahdollisella sijainnilla voidaan vaikuttaa lapsen päivän pituuteen, yhdessä perheen kanssa vietettyyn aikaan tai autossa istumisaikaan.

Liikkuminen ja ympäristö

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa. Lapsia kannustetaan ulkoiluun ja liikunnallisiin leikkeihin kaikkina vuodenaikoina. Ohjatun liikkumisen lisäksi huolehditaan siitä, että lapsilla on riittävästi mahdollisuuksia päivittäiseen omaehtoiseen liikuntaan sekä sisällä että ulkona. Liikuntakasvatuksen tulee olla säännöllistä, lapsilähtöistä, monipuolista ja tavoitteellista.ⁱⁱⁱ Muut keskustan alueen päiväkodit ja piha-alueet tarjoavat Lilliputin tiloihin verrattuna monipuolisempia mahdollisuuksia liikkua ja leikkiä.



Terveys ja turvallisuus

Varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman mukaan lapsia suojataan väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä suunnitelmallisen ennaltaehkäisemisen sekä välittömän puuttumisen avulla. Turvallisuuden edistämisen tulee olla suunnitelmallista ja säännöllisesti arvioitua.

Seuraavaan taulukkoon on koottu henkilöstön, opiskeluhuollon palvelujen henkilöstön sekä heidän esihenkilöidensä, opiskeluhuollon ohjausryhmän sekä LAPE-työryhmän nostamat näkökulmat päätösvaihtoehtoihin. Lisäksi lähteenä on käytetty saatavilla olevaa tietoa vaihtoehtoisista varhaiskasvatuksen järjestämismuodoista. Joillakin maininnoilla viitataan varhaiskasvatuslakiin. Päätösvaihtoehdossa 1 vertaillaan hyötyjä ja haittoja siinä tilanteessa, että päiväkotia ei lakkauteta. Päätösvaihtoehdossa 2 vertaillaan hyötyjä ja haittoja tilanteessa, jossa päiväkotia lakkautetaan ja lähipalvelua järjestetään tarvittavin osin palvelusetelillä. Myönteisiä vaikutuksia vahvistavia tai kielteisiä vaikutuksia lieventäviä seikkoja on kirjattu, mikäli ne sopivat asiayhteyteen.



Päätösvaihtoehto 1 Päiväkoti Lilliputtia ei lakkauteta	Päätösvaihtoehdon lapsiin kohdistuvat hyödyt	Päätösvaihtoehdon lapsiin kohdistuvat haitat	Myönteisten vaikutusten vahvistaminen/ kielteisten vaikutusten lieventäminen
	Osallistuminen Lasten osallistumisen mahdollisuuksiin ei tule muutoksia, lapset jatkavat nykyisessä paikassa pois lukien esiopetukseen siirtyvät tai vahvaa erityistä tukea tarvitsevat	Osallistuminen ei tunnistettuja kielteisiä vaikutuksia	
	Saavutettavuus päiväkodin sijainti Keskustan alueella	Saavutettavuus ei tunnistettuja kielteisiä vaikutuksia	
	Yhdenvertaisuus alueellinen lähipalvelu	Yhdenvertaisuus ei tunnistettuja kielteisiä vaikutuksia	
	Laatu päiväkodin henkilöstön osaaminen ja maine hyvää, tuttu ympäristö ja kaverisuhteet sekä tutut aikuiset tuovat turvaa.	Laatu ei tunnistettuja kielteisiä vaikutuksia	varhaiskasvatuksen laatua kehitetään ja johdetaan yhdenmukaisesti kaikissa toimipaikoissa



	Opiskeluympäristön turvallisuus ja terveys päiväkotiympäristö koetaan tuttuna ja turvallisena epäkäytännöllisyydestä huolimatta	Opiskeluympäristön turvallisuus ja terveys ei tunnistettuja erityisen kielteisiä vaikutuksia epäkäytännöllisyydestä huolimatta	
	Lapsen kasvu- ja oppimisympäristö pieni yksikkö, lapsille helposti hallittava kokonaisuus, tilan epäkäytännöllisyydestä ja puutteista huolimatta henkilökunta on onnistunut toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa	Lapsen kasvu- ja oppimisympäristö Lilliputin lakkauttamispäätöksen viivästyminen tuo huoltajille epävarmuutta jo käynnistyneeseen muutosprosessiin	Kaikissa muissa Keskustan alueen päiväkodeissa sisätilat vastaavat jonkin verran/selvästi paremmin toiminnan vaatimuksiin, on liikuntasali, uusitut kalusteet sekä piha-alueita kunnostettu/uusittu
	Kasvun ja oppimisen tuki päiväkodin henkilöstö on kelpoista yleinen tuki toteutuu osana varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa, erityisopettajapalvelu saatavilla Jakotilat, mahdollistavat leikkirauhan, lapset ja aikuiset keskinäinen tuttuus vähentää	Kasvun ja oppimisen tuki eteis-/wc-tilat ovat pienet ja siirtymätilanteet saattavat aiheuttaa kuormitusta tukea tarvitseville lapsille	siirtyminen mahdollisen vaativan erityisen tuen tarpeen vuoksi joka tapauksessa, tiedonsiirtoa tehdään tehostetusti tuen tarpeisten lasten osalta



	sosiaalista kuormitusta, tuen antaminen mahdollistuu helpommin kaikkien aikuisten toimesta		
	Koulumatkat ei esiopetusta	Koulumatkat ei esiopetusta	
	Koulupolun jatkuvuus ei vaikutusta, esiopetus järjestetään toisaalla keskustan alueella koulupolun mukaisesti	Koulupolun jatkuvuus ei vaikutusta, esiopetus järjestetään toisaalla keskustan alueella koulupolun mukaisesti	Lakisääteistä esiopetusta ja täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään kunnallisissa päiväkodeissa tai koulujen yhteydessä olevissa esiopetusryhmissä huomioiden mahdollisuuksien mukaan lapsen tuleva koulupaikka.
	Opiskeluhoitopalvelut toimipaikasta riippumaton asia, varhaiskasvatusikäisten neuvola-, mielenterveys ja perhepalvelut hyvinvointialueella	Opiskeluhoitopalvelut toimipaikasta riippumaton asia, varhaiskasvatusikäisten neuvola-, mielenterveys ja perhepalvelut hyvinvointialueella	
	Vapaa-aika lähipalvelu, vapaa-aikaan liittyen ei muutoksia	Vapaa-aika lähipalvelu, vapaa-aikaan liittyen ei muutoksia	



Päätösvaihtoehto 2 Päiväkoti Lilliputti lakkautetaan	Päätösvaihtoehdon lapsiin kohdistuvat hyödyt	Päätösvaihtoehdon lapsiin kohdistuvat haitat	Myönteisten vaikutusten vahvistaminen/ kielteisten vaikutusten lieventäminen
	Osallistuminen osallistumismahdollisuus edelleen lähipalveluna	Osallistuminen ei tunnistettuja vaikutuksia	
	Saavutettavuus uusi päiväkotipaikka edelleen keskustan alueella	Saavutettavuus ei tunnistettuja vaikutuksia	
	Yhdenvertaisuus ei tunnistettuja erityisiä vaikutuksia	Yhdenvertaisuus ei tunnistettuja erityisiä vaikutuksia	
	Laatu ei tunnistettuja vaikutuksia	Laatu ympäristön, kaverisuhteiden ja aikuisten muutos	varhaiskasvatuksen laatua kehitetään ja johdetaan yhdenmukaisesti kaikissa toimipaikoissa
	Opiskeluympäristön turvallisuus ja terveys ei tunnistettuja vaikutuksia	Opiskeluympäristön turvallisuus ja terveys tartuntatautilanteiden kasvu	ohjeistus sairaspöissaoloihin ja päiväkodin hygieniaohjeistus



			kunta valvoo ja ohjaa yksityisiä palveluntuottajia ympäristöterveys valvoo myös yksityisiä toimipaikkoja
	Kasvu- ja oppimisympäristö tilat toimivat paremmin varhaiskasvatusta ajatellen	Kasvu- ja oppimisympäristö muutos vaikuttaa lapsiin yksilöllisesti	Lapsen ja huoltajan tutustuminen sekä tiivistetty yhteistyö varhaiskasvatuksen alkaessa uudessa paikassa on osa laadukasta varhaiskasvatusta ja siirtymiskäytänteitä
	Oppimisen tuki henkilöstön voi olla mahdollista saada ammatillista vartaistukea/uusia ideoita tukea tarvitsevien lasten kanssa toimimiseen.	Oppimisen tuki siirtyminen saattaa aiheuttaa kuormitusta/haasteita tukea tarvitsevalle lapselle	tiedonsiirtoa tehdään tehostetusti tuen tarpeisten lasten osalta
	Koulumatkat ei tunnistettua muutosta	Koulumatkat ei tunnistettua muutosta	esioppilaan koulukuljetus (yli 3km), huoltaja vastaa kuljettamisesta esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen/varhaiskasvatuksesta
	Koulupolun jatkuvuus jatkumo varhaiskasvatuksesta esiopetukseen saman toimipaikan sisällä mahdollista, jos päiväkodilla esiopetusryhmä	Koulupolun jatkuvuus ei tunnistettua vaikutusta, esiopetukseen ja edelleen perusopetukseen siirryttäessä muutokset mahdollisia	Lakisääteistä esiopetusta ja täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään kunnallisissa päiväkodeissa tai koulujen yhteydessä olevissa esiopetusryhmissä huomioiden mahdollisuuksien mukaan lapsen tuleva koulupaikka.



	Opiskeluhoitopalvelut toimipaikasta riippumaton asia, varhaiskasvatusikäisten neuvola-, mielenterveys ja perhepalvelut hyvinvointialueella	Opiskeluhoitopalvelut toimipaikasta riippumaton asia, varhaiskasvatusikäisten neuvola-, mielenterveys ja perhepalvelut hyvinvointialueella	
	Vapaa-aika uuden varhaiskasvatuspaikan sijaitessa edelleen keskustan alueella ei muutoksia vapaa-ajan määrään	Vapaa-aika uuden varhaiskasvatuspaikan sijaitessa edelleen keskustan alueella ei muutoksia vapaa-ajan määrään	

Yhteenveto vaikutuksista palvelualueetasolla vertaillaan vaihtoehtoja mitään ei tehdä vs. lakkautukset (palveluverkkosuunnitelman mukaan)

Päätösvaihtoehto 1 Päiväkoti Lilliputtia ei lakkauteta	Päätösvaihtoehdon kokonaisresurssiin ja talouteen kohdistuvat hyödyt	Päätösvaihtoehdon kokonaisresurssiin ja talouteen kohdistuvat haitat	Myönteisten vaikutusten vahvistaminen/ kielteisten vaikutusten lieventäminen
--	--	--	--



	Johtamisresurssi ei tunnistettuja erityisiä vaikutuksia	Johtamisresurssi palveluohjauksen viran täyttöä ei voida lykätä osana talouden tasapainottamispakettia koska useat etäällä toisistaan olevat toimipisteet ja päiväkodin johtajien kokonaistyöalueet eivät mahdollista palveluohjauksen ja muiden hallinnollisten tehtävien sisällyttämistä tehtäväkuviin useat toimipisteet ovat myös haastavia päiväkodin johtamisen ja työvoiman järjestämisen vuoksi, palvelun turvaaminen, kuten sijaistaminen itse ryhmissä vie runsaasti päiväkodin johtajan työaika	
	Henkilöstöresurssi päiväkodin nykyisen henkilöstön työpiste säilyy	Henkilöstöresurssi kelpoista henkilöstöä ei ehditä rekrytoimaan niihin toimipisteisiin, joihin Lilliputin henkilöstö on suunniteltu siirtyvän kokonaishenkilöstöresurssia ei voida vähentää suunnitellusti	



		erityisopettajapalvelun tulee edelleen kattaa useampia toimipisteitä, siirtyvän sijaishenkilökunnan työaika kuluu paikasta toiseen siirtymiseen kiertävien lastenhoitajien määrää ei voida vähentää osana talouden tasapainottamispakettia	
	Talous	Talous kokonaiskustannuksia ei voida vähentää, välillinen vaikutus tukipalveluihin ateriat- ja siivous, kiinteistöhoito	

Päätösvaihtoehto 2 päiväkoti Lilliputti lakkautetaan	Päätösvaihtoehdon kokonaisresurssiin ja talouteen kohdistuvat hyödyt	Päätösvaihtoehdon kokonaisresurssiin ja talouteen kohdistuvat haitat	Myönteisten vaikutusten vahvistaminen/ kielteisten vaikutusten lieventäminen
	Johtamisresurssi johtamisresurssia vapautuu päiväkodin johtajien työalueiden uudelleen tarkasteluun	Johtamisresurssi ei tunnistettuja erityisiä vaikutuksia	



	<p>palveluohjauksen viran täytön suunniteltu viivyttäminen ja hallinnollisten tehtävien jakaminen on mahdollista</p> <p>päiväkodin johtajan alaisuudessa olevien yksiköiden keskinäiset välimatkat lyhenevät ja laskennallista työaikaa vapautuu</p>		
	<p>Henkilöstöresurssi</p> <p>kokonaishenkilöstöresurssi vähenee, kelpoisia opettajia ja erityisopettajapalvelua voidaan keskittää enemmän harvempiin toimipisteisiin, kiertävien lastenhoitajien määrää voidaan vähentää osana talouden tasapainottamispakettia</p>	<p>Henkilöstöresurssi</p> <p>päiväkodin nykyisen henkilöstön työpiste muuttuu ja sopeutuminen muutokseen vie aikaa</p>	
	<p>Talous</p> <p>kokonaiskustannukset pienenevät</p>	<p>Talous</p> <p>ei tunnistettuja erityisiä vaikutuksia</p>	



Lähteet

ⁱ [Varhaiskasvatukseen osallistuminen yleistyy nopeasti Suomessa ja kansainvälisesti | Tieto&trendit \(stat.fi\)](#)

ⁱⁱ [PÄIVÄKODIN JOHTAJAN TYÖ: Johtamiskokonaisuudet, varajohtamisen rakenteet ja johtajan työhön kohdistuvat odotukset | Kansallinen koulutuksen arviointikeskus \(Karvi\)](#)

ⁱⁱⁱ [Orimattilan varhaiskasvatussuunnitelma \(peda.net\)](#)